

Domáci glasovi

Stev. 34.

Lienz, sobota 23. februarja 1946.

Leto 2.

USODNO ABERSKO JEZERO

Po zunanjih videzih je politično življenje Belgije po osvoboditvi kazalo znake dinastičnih težkoč, vprašanje je bilo: za ali proti kralju Leopoldu II.

Belgija je stopila v vojno in izšla iz nje z vlado narodne koalicije: krščanski socialisti, socialisti in liberalci so si v tem razdobju delili bolj težave kakor pa oblast. - Kralj je bil zaradi brezupnega vojaškega položaja pristal na kapitulacijo belgijske armade in sam postal vojni ujetnik, vlada, ki je najprej zbežala v Francijo, je v začetku označila njegov sklep kot "izdaja". Že dvajset dni pozneje, 19. junija 1940, pa je radikalno spremenila svoje stališče. Poslala je ujetemu kralju izjavo zvestobe in pozvala narod na "misel združitve okrog kralja".

Prvi korak koalicijske vlade Van Ackerja (socialista) po osvoboditvi je bil pozdravni manifest v imenu naroda kralju, ki so ga bili Amerikanci rešili ujetništva v Sankt Wolfgangu na Solnograškem. Kralj bi bil na ta pozdrav najbolje odgovoril, če bi takoj z letalom odpotoval v Brusel. Leopold pa je bil zaradi ujetništva občutno izčrpan in je dal prednost oddihu pod Schafbergom. Abersko jezero ima sicer pravljično okolico, toda bolje bi bilo za kralja, če bi ga na nosilih nesli v Belgijo.

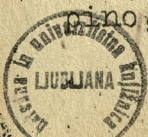
S svojim sklepom je Leopold nesoglasjem, ki so ga še od prej ločila od levičarskih državnikov, dal časa, da so spet prišla na dan. Ko je nato Van Acker izjavil, da se kralj iz političnih in osebnih razlogov noče vrniti, je kralj to zanikal, katoličani so izstopili iz vlade in kriza je bila tu.

Kar se tiče vprašanja dinastije, so stranke šle v volilni boj s sledečimi gesli: krščanski socialisti: "Živel kralj!" - Socialisti: "Odpoved v korist mladega princa Baudoina"; liberalci: - "Spravljivo: "Kralj ne bi smel delati težav"; komunisti: "Dol s kraljem!"

Tega vprašanja pa pri nedeljskih volitvah niso rešili. Katoličani imajo sicer v senatu en glas več kot vse druge stranke skupaj (38 : 37), v parlamentu pa so z 91 : 111 glasov v manjšini - čeprav predstavljajo najmočnejšo stranko. Verjetno bo treba ljudskega glasovanja, ki naj odloči glede kralja. Premoč koalicije levičarjev in liberalnega centra pa je sploh vprašanje; vsekakor pa bi bila prešibka, da bi mogla odločiti o ustavnem vprašanju, pa tudi preveč raznolika, da bi mogla vsiliti enotnemu katoliškemu bloku kako rešitev - ne da bi prišla v nasprotje s pravili demokratične "fair" igre.

Kar je za splošne tendence Evrope tipičnega v belgijskih volitvah - in gotovo tudi važnejše kakor pa stališče do vprašanja dinastije - so politično socialni programi. V belgijskem ogledalu vidimo potrditev razvoja - ki ga opazimo v manj jasnih in manj različnih oblikah tudi v Avstriji, kljub dolgoletnemu nacional-socialističnemu duhovnemu izoliranju - razvoja, ki je značilen za vso Evropo, koder so dane predpostavke demokracije zapadnega tipa. Katoličani so v gospodarskem razvoju postali bolj socialistični, socialisti v svoji ideologiji bolj katoliški in človečanski. Vsekakor pa niso socialisti, kar se tiče duhovnega svetovnega nazora, sploh ne več marksistični, v svoji gospodarski doktrini pa tudi ne več toliko.

S tem hočemo samo na kratko omeniti to posebno važno skupino, da jo ob priliki občinskih volitev in zaključimo te vpisice

Z napovedjo vladnega sodelovanja krščanskih socializmov in socialistov v Belgiji - kar bi bilo vsekakor zaželjeno za blagostanje te države. (Salzburger Nachrichten od 19. februarja 1946).

KER JE SIRIL PAN - GERMANIZEM

Glasilo socialistične stranke za Zgornjo Avstrijsko "Linzer Tagblatt", je posebni odbor ameriške vojaške vlade ukinil za nedolben čas. Vzrok ukinitve je uvodni članek tega časopisa od 7. februarja "Dobri Avstrijci - dobri kulturni Nemci", ki ga je napisal glavni urednik dr. Oberhammer. Članek predstavlja kršitev odredbe ameriške vojaške vlade števil. 10, po kateri je vsem časopisom prepovedano širiti narodnostne ideje in pan-germanizem. Posebni odbor amer. voj. uprave je ugotovil sledeče:

"Naj bo cilj tega članka kakršenkoli in naj je karkoli dalo pobudo za objavo tega članka, njegov učinek je v nasprotju s cilji zasedbenih sil in z interesi avstrijske države. Zaradi tega je do nadaljnjega izdajanje tega lista ustavljeno."

Nekateri dunajski časopisi so zaradi tega članka napadli "Linzer Tagblatt". Centralno glasilo socialistične stranke "Arbeiter-zeitung", ki izhaja na Dunaju, je zapisal, da članek, ki je bil objavljen v "Linzer Tagblatt", ne predstavlja pojmovanja socialistične stranke. (Salzburger Nachrichten od 19. februarja 1946).

IZ MISIJONSKEGA SVETA. Iz Jave je dospelo poročilo, da so indonezijski ekstremisti 1. nov. 1945 v Magelandu na Javi ubili 8 jezuitov - misijonarjev, 15 duhovnikov, 2 sholastika in enega misijonskega brata.

V AFRIKI so misijoni zelo napredovali. Točnih podatkov še ni. Do zdaj je znano, da je število vernikov v belgijskem Kongu med vojno zraslo za 600.000. Tako šteje ta dežela 360.000 gorečih vernikov. Katehumeni niso všteti. Ali drugače: vsak tretji domačin je katoličan. (Fides).

IZ SLOVENIJE. - V Sloveniji je popolnoma porušeni 108 šol. zgradb, ki se jih sploh ne izplača več obnavljati, 170 zgradb je takih, ki potrebujejo popolne obnove, manjših popravil pa je potrebno 616 šol. stavb. Za celotno obnovo vseh šolskih poslopij bi bilo potrebno 462 milijonov din. Škoda na uničenem šol. pohištvu je cenjena na 32,187.000 din, na učilih, knjižnicah in instalacijah na 74 milijonov din, vse računano v predvojnih dinarjih.

VELIKE TEŽAVE povzročajo vprašanje ureditve visokošolskih domov. Prosilcev je zelo veliko, demobiliziranci se vračajo iz

vojske popolnoma brez sredstev, domov pa je malo. Oražnov dom je namenjen v prvi vrsti medicincem. Akademijski kolegij je popolnoma neuporaben zaradi eksplozije na ljubljanskem kolodvoru. Za akademičarke sta na razpolago Dom visokošolk in tkzv. Cirilov dom. V vseh teh domovih je komaj 150 mest. Akademska menza se organizira v šent-peterski vojašnici. V njej se bo hranilo do 500 akademikov.

V Zagrebu snujejo Slovenski akademski dom z menzo. Min. za prosveto je v ta namen dalo večjo podporo. Tu računajo, da bo moglo biti vmeščenih okoli 330 akademikov.

KRŠČANSKI DELAVCI NA HOLANDSKEM. Sindikati krščanskih holandskih delavcev so pod predsedstvom A.C. Bruijna imeli svoj prvi narodni kongres. Nadškož. iz Utrechta, msgr. De Jong, je pohvalil pogumno delovanje krščanskih delavskih strokovnih zvez v obrambi verske, državljanske in poklicne svobode zoper nacistično nasilje. Predsednik Bruijn je naglasil, da so krščanski sindikati dosegli že 93% svojega predvojnega stanja v članstvu. Od konca vojne pa do zdaj je število članstva naraslo na 296.853 članov.